

Landschapsplan Scholtenhof

Weverstraat 1, Kekerdom

In het kader van landschappelijke inpassing boerderij Scholtenhof met verbreedde functies

Planvorming door De Ploegdriever
Bart Willers, 2 november 2018

Versie 1.1

Opdrachtgevers

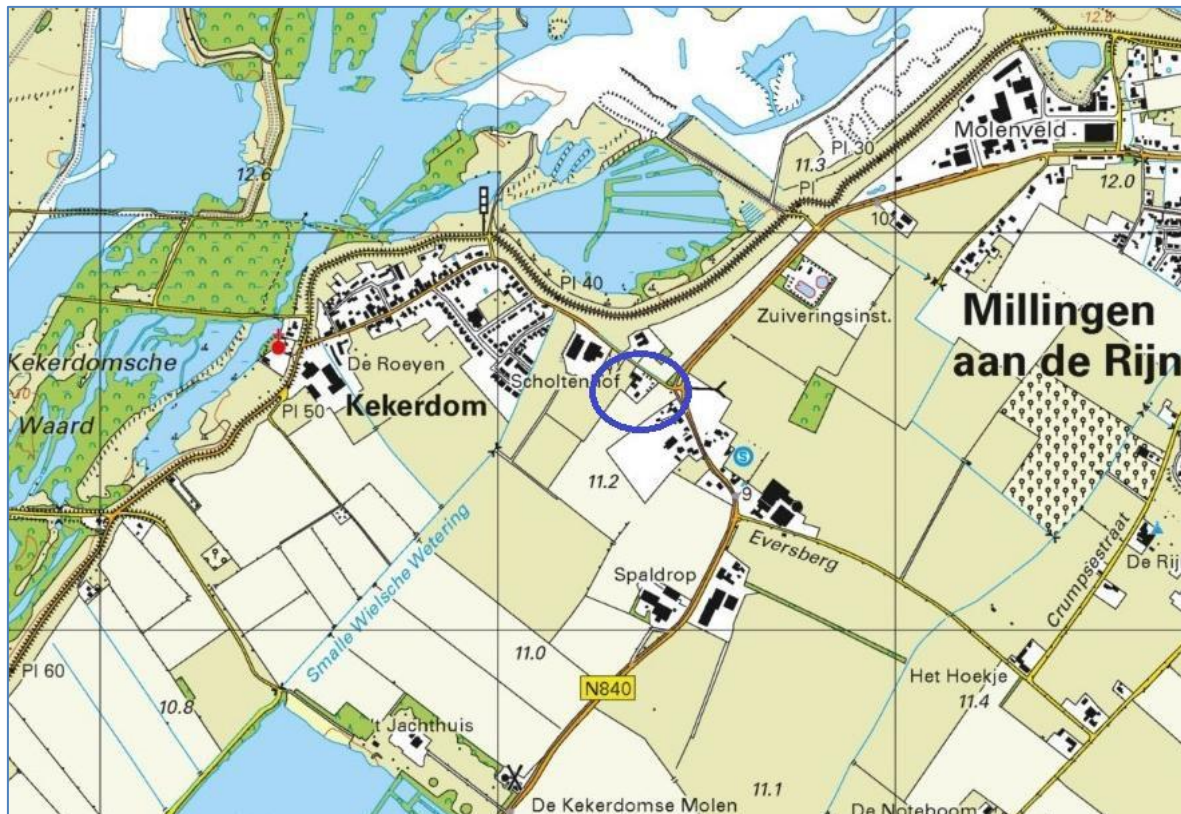
Naam: Leon van Tuijl en Anne Marie van den Berg
Adres: Weverstraat 1, 6579 AA Kekerdom

Dit voorliggende plan beschrijft de aanleg van landschapselementen en kruidenrijke grasvegetaties rond boerderij Scholtenhof te Kekerdom. Dit plan is nodig voor de landschappelijk inpassing van plannen met Scholtenhof voor een verbreding van functies. Voor de aanleg van deze landschapselementen is een begroting van de kosten opgenomen.

1. Situatieschets

Ligging

Het projectgebied betreft een erf en perceel net ten zuidwesten van de splitsing Weverstraat-Botsestraat in Kekerdom (figuur 1).

Figuur 1 Aanduiding van het plangebied (binnen blauwe ovaal) op een topografische kaart.

Bedrijfs grootte, percelen en grondgebruik

Het terrein betreft een erf met beplanting en grasvegetaties, een weide en akkers. Momenteel wordt de weide gemaaid en de akker beteeld. De totale oppervlakte van erf en omringde grond bedraagt 15023 m².

Eigendom en pacht

Het projectgebied is in zijn geheel eigendom van de opdrachtgever.

Landschapstype

Het perceel is gesitueerd in het komgebied van Millingen aan de Rijn.

Blauwe dooradering

De blauwe dooradering blijft beperkt tot een poel in de zuidwesthoek van het perceel. Deze kan als geïsoleerd water dienen als voortplantingsgebied voor amfibieën. De Kamsalamander

is voor het gebied Ooijpolder-Duffelt door de provincie als doelsoort opgenomen in het Natuurbeheerplan 2017. De afstand tot de waterloop Smalle Wielsche Wetering en waterrijke natuurontwikkelingsgebied Millingerwaard zou met ca 230m door deze soort overbrugbaar moeten zijn. De nabijheid van andere poelen is niet bekend.

Groene dooradering.

In de omgeving van Millingen aan de Rijn staan boerderijen en woonhuizen met tuinen, boomgroepen, heggen en een enkele hoogstamboomgaard. Direct ten zuidoosten van het perceel (ten oosten van het erf) ligt een terrein van ca 1,5 ha met veel opgaande begroeiing. Het komgebied ten westen van Millingen heeft weinig opgaande begroeiing. Kekerdom daarentegen kent met de Millingerwaard een grote variatie aan opgaande begroeiing.

2. Schets van groenblauwe diensten

De basis van de landschappelijke inrichting zijn knip- of scheerheggen rond een hoogstamboomgaard, een bloemenweide, een poel en een struweelhaag langs kruidenrijk grasland. De hoofdfunctie van het erf en omliggende percelen zal recreatief gebruik zijn. De bedoeling is om door middel van inrichting en beheer een betere landschappelijke inpassing van boerderij Scholtenhof te creëren, maar ook om meer verschillende biotopen voor diverse planten- en diersoorten te verkrijgen en voor de recreant het landschap meer te laten leven.

Dit wordt bewerkstelligd met het aanleggen van knip- of scheerheggen, een hoogstamboomgaard, een struweelhaag en het ontwikkelen van bloemrijke graslanden. Deze combinatie van landschapselementen en kruidenrijke zones maakt het opnemen van het beheer in het ANLb (Agrarisch natuur- en landschapsbeheer) na aanleg mogelijk.

3. Landschapsplan

3.1 Plankaart

De aan te leggen landschapselementen en te ontwikkelen kruidenrijke graslanden worden weergegeven in figuur 3. Twee heggen, de populierrij (10) en de noten (9) zijn al aanwezig.

Figuur 2 Plankaart met te ontwikkelen landschapselementen (incl. drie al bestaande elementen).

3.2 Beschrijving van landschapselementen (LE)

LE 1			Aantal
Hoogstamboomgaard met fruitbomen			13

Plantverband: 5 rijen, verspringend, 9-10m uit elkaar

Boomgaard met verschillende soorten fruitbomen: appels, peren, pruimen en kersen.

Opgaand landschapselement wat in combinatie met knip- of scheerheg en kruidenrijk weiland van grote toegevoegde waarde is voor veel vogelsoorten. De eerste jaren jaarlijks snoeien, na verloop van tijd 1x per 2 jaar snoeien aanhouden.

De grasvegetatie onder de fruitbomen wordt door periodieke begrazing verschaald en geschikt gemaakt voor kruiden om zich tussen de grassen te vestigen en te ontwikkelen. Om de ontwikkeling met meer verschillende kruiden te bespoedigen zal zaden- en kruidenrijk maaisel ("hooitransplantatie") van een bloemrijke dijk opgebracht worden.

LE 2	Breedte (m)	Lengte (m)	Oppervlakte (m2)
Knip- of scheerheg	1	101	101

Plantverband: 1 rij, 4 stuks meidoorn per meter.

Landschapselement wat de boomgaard omzoomd en de bloemenweide scheidt van het naburige grasland (in totaal 129m; al ca 47m aanwezig aan westzijde met overstaanders als een pruim en 28m aan noordzijde langs de weg; dus hier nog 54m aan te planten). Daarnaast is dit een element wat de parkeerplaats omringd (lengte 47m) en daarmee geparkeerde auto's (deels) uit het zicht neemt. Wordt minimaal 1x per jaar geknipt/geschoren en uitgerasterd van begrazing.

LE 3	Breedte (m)	Lengte (m)	Oppervlakte (m2)
Poel en Oevers als graskruidenstrook			50
			50

De poel heeft een diepte van circa 1 meter met flauwe oevers van 1:6. Aan de noordkant wordt veel ruimte geboden voor het ontwikkelen van een oevertvegetatie. Het waterbevattende deel betreft ca 50 m2, de flauwe oevers hebben ook een oppervlakte van ca 50 m2.

Deze oevers worden ingezaaid met een graskruidenmengsel (Dotter-koekoeksbloemmengsel), met een nadruk op bloeiende kruiden karakteristiek voor schralere vochtige tot natte bodems en zullen beheerd worden als graskruidenstrook.

LE 4	Breedte (m)	Lengte (m)	Oppervlakte (m2)
Bloemenweide	19	29	551

Grasstrook die door uitgekiend beheer (begrazen en/of hooien) en inbreng van bloemzaden (bijv. ook weer d.m.v. hooitransplantatie met kruidenrijk maaisel van een bloemrijke dijk) ontwikkeld wordt naar een bloemenweide.

LE 5	Breedte (m)	Lengte (m)	Oppervlakte (m2)
Struweelhaag	3	100	300

N.B. De lengte van de struweelhaag van 100 m dient op plekken onderbroken te worden om doorzichten vanuit Botsestraat 49 en 51 richting plangebied mogelijk te kunnen maken.

Plantverband: 2 rijen met tussen de rijen 1,5m en in de rij 1m afstand tussen de struiken

Dit landschapselement bestaat uit struikvormers met veel doornige soorten en veel besdragende (en dus bloeiende) soorten.

LE 6	Breedte (m)	Lengte (m)	Oppervlakte (m2)
Kruidenrijk grasland			7247

Grasland dat door uitgekiend beheer (begrazen en/of hooien) en inbreng van bloemzaden (inzaai met gras-kruidenmengsel op kale bodem – nu nog graanakker) ontwikkeld wordt tot kruiden- en faunairijk grasland.

Samengevat komt het op de volgende aan te leggen landschapselementen met bijbehorende maten neer:

Type	In landschapselement	Aantal	Lengte (m)	Oppervlak (m2)
Fruitbomen in hoogstamboomgaard	1	13		1515
Knip- of scheerheg	2		101	101
Poel	3	1		50
Oevers als graskruidenstrook	3			50
Bloemenweide	4			551
Struweelhaag	5		100	300
Kruidenrijk grasland	6			7247
Totaal				9814

N.B. De lengte van de struweelhaag van 100 m dient op plekken onderbroken te worden om doorzichten vanuit Botsestraat 49 en 51 richting plangebied mogelijk te kunnen maken.

De parkeerplaats, element 7 op de plankaart, wordt omringd door een knip- of scheerheg (LE 2). De moestuin, element 8 op de plankaart, zal komen te liggen tussen schuur en kruidenrijk grasland. De notenbomen, elementen 9 op de plankaart, zijn reeds aanwezig. De populierenrij, element 10 op de plankaart, is ook al aanwezig.

4. Inrichting

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de inrichtingsmaatregelen. Van elke maatregel wordt de uitvoering en de materiaalkeuze toegelicht.

Inrichting		Hoeveelheid	Landschapselement
Grondwerk			
	<i>Poel (incl.oevers)</i>	ca 37 m3	3
Beplanting			
	<i>Fruitbomen</i>	13 stuks	1
	<i>Knip- of scheerheggen</i>	101 m (404 st.)	2
	<i>Struweelhaag</i>	300 m2 (200 st.)	5
Kruidenrijke grasvegetaties			
	<i>Hoogstamboomgaard</i>	bloemrijk maaisel	1
	<i>Bloemenweide</i>	bloemrijk maaisel	4
	<i>Kruidenrijk grasland</i>	13 kg zaadmengsel	6

Toelichting:

Poel (LE 3)

Het diepste punt van de poel ligt 1 meter onder maaiveld. Hiermee kan het water snel opwarmen wat gunstig is voor het waterleven. De flauwe oevers hebben een helling van 1:6. Bij de aanleg is enige variatie in hellingshoek wenselijk. Het totale grondverzet voor het graven van de poel is circa 37 m3. Waar de grond naar toe kan, zal nog nader bekeken moeten worden, het mooiste is als alle grond ter plekke wordt verwerkt: bijv. deels in een aarden wal aan de noordzijde, en deels uitgespreid aan de westzijde over een stuk bestaand grasland.

Indien op dit perceel het grondwater op meer dan 1m onder maaiveld ligt, dient een voor water ondoordringbare laag aangebracht te worden. Dit kan het beste door middel van bentonietmatten. Door een laag schrale grond op deze matten te leggen kan een rijke watervegetatie met bijbehorende fauna tot bloei komen.

Boomgaard (LE 1)

De grasvegetatie onder de fruitbomen wordt door periodieke begrazing verschaald en geschikt gemaakt voor kruiden om zich tussen de grassen te vestigen en te ontwikkelen. Om de ontwikkeling met meer verschillende kruiden te bespoedigen zal zaden- en kruidenrijk maaisel ("hooitransplantatie") van een bloemrijke dijk opgebracht worden.

Fruitbomen (LE 1)

De fruitbomen worden als hoogstam geplant in een plantgat met bodemverbeteraar en voorzien van twee kastanjehouten boompalen en boomband.

De fruitbomen worden beschermd tegen begrazing door middel van 1,5m hoge boomkorven.

Knip- of scheerheg (LE 2)

De heg wordt op een halve meter van de perceelscheiding geplant. De struiken worden in een rij geplant met vier stuks per meter.

Bloemenweide (LE 4)

Grasvegetatie die door uitgekiend beheer (begrazen en/of hooien) en inbreng van bloemzaden (bijv. ook weer d.m.v. hooitransplantatie met kruidenrijk maaisel van een bloemrijke dijk) ontwikkeld wordt naar bloemenweide.

Struweelhaag (LE 5)

N.B. De lengte van de struweelhaag van 100 m dient op plekken onderbroken te worden om doorzichten vanuit Botsestraat 49 en 51 richting plangebied mogelijk te kunnen maken.

De smalle struweelhaag bestaat uit 2 rijen die ten op zichte van elkaar versprongen zijn, zodat de struiken een onderlinge afstand van circa 1,5 meter hebben. De samenstelling is als volgt:

eenstijlige meidoorn 30%
tweestijlige meidoorn 5%
gelderse roos 5%
kardinaalsmuts 10%
hazelaar 10%
rode kornoelje 5%
wegedoorn 5%
gewone vlier 5%
hondsroos 10%
europese vogelkers 10%

PLANTLIJST		Fruitbomen	Knip- of scheerheg	Struweelhaag
<i>Malus domestica</i>	appel (hoogstam)	5		
<i>Pyrus communis</i>	peer (hoogstam)	3		
<i>Prunus domestica</i>	pruim (hoogstam)	2		
<i>Prunus avium</i>	kers (hoogstam)	3		
<i>Crataegus monogyna</i>	eenstijlige meidoorn		404	60
<i>Crataegus laevigata</i>	tweestijlige meidoorn			10
<i>Viburnum opulus</i>	gelderse roos			10
<i>Euonymus europaeus</i>	kardinaalsmuts			20
<i>Corylus avellana</i>	hazelaar			20
<i>Cornus sanguinea</i>	rode kornoelje			10
<i>Rhamnus cathartica</i>	wegedoorn			10
<i>Sambucus nigra</i>	gewone vlier			10
<i>Rosa canina</i>	hondsroos			20
<i>Prunus padus</i>	europese vogelkers			20
<i>Prunus avium</i>	zoete kers			10

Kruidenrijk grasland (LE 6)

Grasland wat ontwikkeld wordt door de huidige akker in te zaaien met een kruidenrijk graslandmengsel. Bijvoorbeeld het volgende mengsel met inheemse soorten van autochtone herkomst van de firma Biodivers (zie ook <http://biodivers.nl/mengsel-6/>):

B141 Kruidenrijk graslandmengsel

Toepassing: Voor de gezondheid en het welzijn van koeien, met daarbij een positieve bijdrage voor insectenrijkdom en weidevogels.

Samenstelling: Akkerhoornbloem, Beemdlangbloem, Duizendblad, Echte koekoeksbloem, Gestreepte witbol, Gewone hoornbloem, Gewone margriet, Gewoon biggenkruid, Gewoon duizendblad, Gewoon reukgras, Gewoon struisgras, Knoopkruid, Moerasrolklaver, Paardenbloem, Pinksterbloem, Ratelaar, Rode klaver, Rood zwenkgras, Scherpe boterbloem, Sint Janskruid, Smalle weegbree, Veldlathyrus, Veldzuring, Vogelwikke, Witte klaver.

Benodigde hoeveelheid: 15 tot 20 kg/ ha

Bijbehorend maaieregime: 2 x per jaar (juni/ september)

Eventueel met voorbeweiding

Het mogelijke plan is om op dit perceel een voor paarden “paddock paradise” te maken, waarbij bovenstaand mengsel mogelijk goed past.

De initiatiefnemer heeft tevens een offerte laten opstellen voor de uitvoering van het inrichtingplan. Deze treft men in bijlage A.

5. Onderhoud en beheer

Bij de inrichting met de verschillende landschapselementen en vegetaties is zoveel mogelijk aangesloten op de doelstellingen van het nieuwe stelsel agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb).

Het onderhoud en beheer betreft de gebruikelijke werkzaamheden voor bovengenoemde landschapselementen en vegetaties, zoals beschreven in http://collectiefrivierenland.nl/wp-content/uploads/2016/04/Overzicht-Beheerpakketten-2017_CONCEPT.pdf.

Na de aanplant in 2019 (?) zal voor het beheer van enkele elementen vanaf 2021 (?) een beheervergoeding bij het agrarisch Collectief Rivierenland aangevraagd kunnen gaan worden. De verwachting is dat in ieder geval voor de boomgaard, de knip- of scheerheg, de struweelhaag, en de kruidenrijke graslanden een vergoeding mogelijk is, vanwege goede aansluiting op de doelsoorten en de beheerstrategie van het Collectief Rivierenland (de organisatie die de contracten binnen het ANLb verzorgd; zie ook <http://collectiefrivierenland.nl/wp-content/uploads/2016/04/Beheerstrategie-beheerjaar-2018.pdf>

Voor de poel is niet veel beheer nodig tot en met 2021. Vanaf 2022 komt deze mogelijk ook voor een beheervergoeding in aanmerking.

Bijlage A. Begroting - CONCEPT

Maatregel	LE	Aantal	Eenheid	Norm	BTW %	Tot. ex.
Aankoop bosplantsoen	2, 5	604	stuks	€ 0,72	6	€ 434,88
Aankoop fruitbomen (10-12cm)	1	13	stuks	€ 36,00	6	€ 468,00
Aankoop zadenmengsel	6	7	kg	€ 140,00	6	€ 980,00
Lossen, inkuilen en laden bosplantsoen	2, 5	604	stuks	€ 0,09	21	€ 52,19
Lossen, inkuilen en laden bomen	1	13	stuks	€ 1,74	21	€ 22,62
Uitzetten vakgrenzen bosplantsoen	2, 5	0,10	ha	€ 154,80	21	€ 15,48
Uitzetten plantplekken bomen	1	13	stuks	€ 0,47	21	€ 6,16
Graven plantgaten (10-12cm)	1	13	stuks	€ 14,40	21	€ 187,20
Planten van hagen	2, 5	201	meter	€ 2,88	21	€ 578,88
Planten bomen (10-12cm)	1	13	stuks	€ 14,40	21	€ 187,20
Boompalen plaatsen (incl. aankoop palen & toebeh.)	1	13	stuks	€ 32,64	21	€ 424,32
Boomkorven plaatsen (incl. aankoop)	1	13	stuks	€ 73,56	21	€ 956,28
Klic melding	1, 3	1	stuks	€ 120,00	21	€ 120,00
Uitgraven poel en ter plaatse verwerken	3	1,5	dag	€ 888,00	21	€ 1.332,00
Inzaaien kruidenrijk grasland	6	2,5	uur	€ 109,20	21	€ 273,00
Planvorming, overleg en coordinatie					21	€ 1.108,30
Subtotaal excl. BTW						€ 7.146,51
BTW 6%						€ 54,17
BTW 21%						€ 768,31
Onvoorzien (20%)						€ 1.593,80
Totaal						€ 9.562,79

Bovenstaande begroting is in concept voor hetgeen hierboven aan werkzaamheden beschreven is, en zal nog aangepast moeten worden al naar gelang de precieze uitwerking. Zo is het graven van de poel een grove inschatting en afhankelijk van nog niet vastgelegde variabelen zoals bijv. waar de vrijkomende grond naar toe kan. De gehanteerde tarieven zijn geldig voor 2018. De post onvoorzien zal niet in rekening worden gebracht indien er geen onvoorziene werkzaamheden plaats hoeven te vinden.